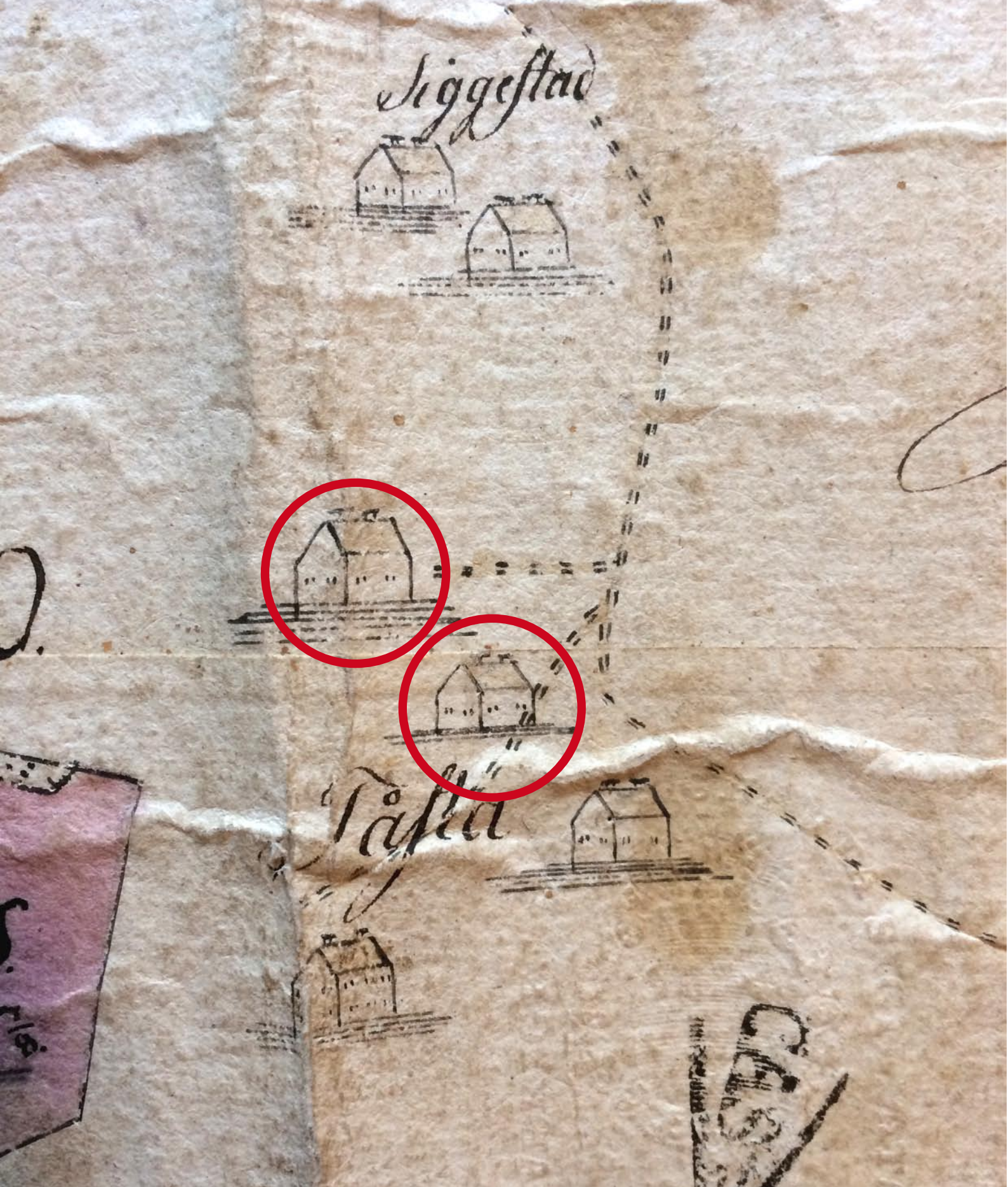

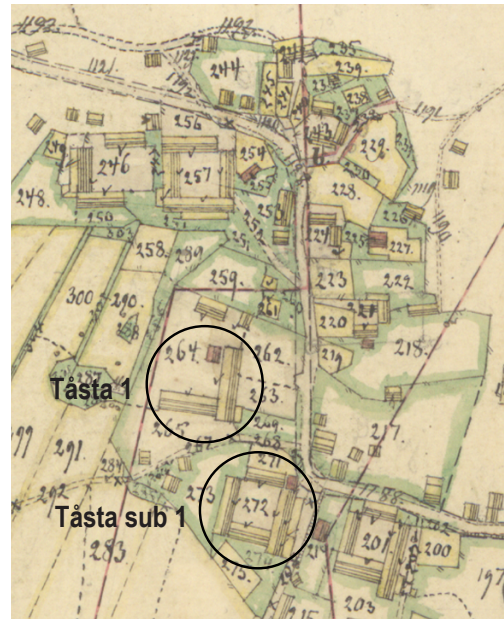
**Tåsta 1 och sub 1
Gårdarnas förgreningar**

1700-1800 tal

Tåsta 1

Olof Eriksson ≈1640-1695
 Gift ?
 Elisabeth Persdotter 1652-1736
 2 söner

Stamfastighet Tåsta 1

Erik Olofsson 1671-1730
 Gift ?
 Margta Persdotter 1689-1758
 1 dotter
 |
 Lisbeth Eriksdotter 1715-1789
 Gift 1733
 Olof Olsson 1712-1749
 Änkan omgift 1751
 Eric Larsson
 5 söner, 2 döttrar 1:a giftet
 1 dotter 2:a giftet
 |
 Eric Olsson 1748-1822
 Gift 1769
 Brita Nilsson 1741-1822
 2 söner, 4 döttrar
 |
 Nils Ersson 1773-1830
 Gift 1814
 Brita Larsson 1785-1864
 2 söner, 3 döttrar
 Änkan omgift 1834
 Lars Larsson 1802-1865
 |
 Nils och Britas barn ärver Tåsta 1
 Lars f. 1820, Eric f. 1823, Anna f. 1830
 Vådaeld. Lars på obestånd 1850.
 |
 Fastebrev hela fastigheten 1851-1899
 System Anna Nilsson 1830-1914
 Gift 1856
 Per Larsson 1830--1911
 3 söner, 2 döttrar

Avstyckade Tåsta sub 1

Nämndeman Olof Olofsson 1688-1763
 Gift 1716
 Brita Jonsdotter 1694-1777
 2 söner, 3 döttrar
 |
 Jonas Olofsson 1717-1793
 Gift 1749
 Margareta Jonsdotter 1729-1813
 1 son, 3 döttrar
 |
 Margareta Jonsdotter 1763-1848
 Gift 1791
 Olof Svensson 1753-1818
 1 dotter
 |
 Fastebrev 1837-1879
 Carin Olsdotter 1792-1863
 Gift 1818
 Nämndeman Jonas Månsson 1790-1867
 3 döttrar
 |
 Lagfart 1879-1902
 Margta Jonsdotter 1825-1905
 Gift 1848
 Kyrkvård Per Ersson 1820-1881
 2 söner
 |
 Avstyckar Tåsta 1:4, 1887
 till husman Olof Larsson
 och
 Tåsta 1:5, 1896
 till Jonas o Kerstin Forsberg
 för affär vid Hallstavägen

Tåsta 1 var en av de största gårdarna i dalgången Sigsta, Tåsta, Frölland på 1600-talet. Gården var då på 11 öresland 16 penningland dvs ca 16,5 ha. Under 1700-talets första hälft drevs gården av bröderna Erik och Olof Olofsson och i boken Min släkt - Forsa Hög står gårdsnamnet Tåsta 1 på båda bröderna. Men ryssarna brände byn 1721 och det är troligt att man lät bygga upp var sitt hus redan efter branden. I vart fall bor Olof Olofsson med fru Brita Jonsdotter på egen avstyckad gård sub 1 enligt de första husförhörsuppgifterna från 1740. Olof Olofsson var förutom bonde även nämndeman. I hans bouppteckning från 1763 är gården värderad till 1000 rdr (riksdaler), silverföremål 959 rdr, utestående fodringar 1010 rdr. Totalt med lösöre 4273 rdr. En ofantligt stor förmögenhet bara 42 år efter ryssarnas härjningar. Äldste sonen Jonas övertar gården.

På stamfastigheten Tåsta 1 bor Margta Persdotter, änka efter Erik Olofsson sedan 1730 med dottern Lisbeth Ericsdotter som bara var 15 år vid faderns död. Vid 18 års ålder gifter hon sig med den tre år äldre bondsonen Olof Olofsson, Frölland och de tar över hennes hemställe. De får 7 barn mellan åren 1734-1748 men de 5 första dör unga. 12 dagar, 3 år, 5 år, 9 år och 20 år. Ett år efter yngsta sonen är född dör maken. Margta gifter om sig 2 år senare med båtsmanssonen Eric Larsson, Åsak och de får ett år därefter en dotter. Hon dör efter 4 månader, tio dagar efter hennes 9 åriga halvbroder. Till viss tröst finns modern Margta Persdotter kvar i livet fram till 1758. Lisbeth Ericsdotter blev trots sina många barnsängar och familjesorger 74 år gammal. Även om många spädbarn dör hör det inte till vanligheterna att så många barn, som överlevde småbarnsåldern, dör i en och samma familj. Dödligheten var spridd över 25 år så det kan inte ha varit en virussjukdom.

De två gårdsägarna Jonas Olofsson och Lisbeth Eriksdotter är kusiner. Vardera gården är år 1763 på 8 öresland 17 penningland, ca 12 ha, och är trots delningen fortfarande bland de största i dalgången. Ägarna har låtit göra ett berömvärt nybruksarbete av täkter bl.a. vid Maskärsrödnigen (Maschena) bakom Anita och Jan-Erik Persson hus längst inne i dalen och utskiftet Lockmo. Heter Lockmor i äldre handlingar.

Jonas på Tåsta Sub.1 gifte sig som 32 åring med den 12 år yngre bonddottern Margareta Jonsdotter, Baltra och får 4 barn. I granngården gifter sig Lisbeths yngste son Erik, 21 år, med den 7 år äldre bonddottern Brita Nilsson, Hallsta och övertar Tåsta 1. De får 6 barn varav den äldste sonen dör vid unga år.

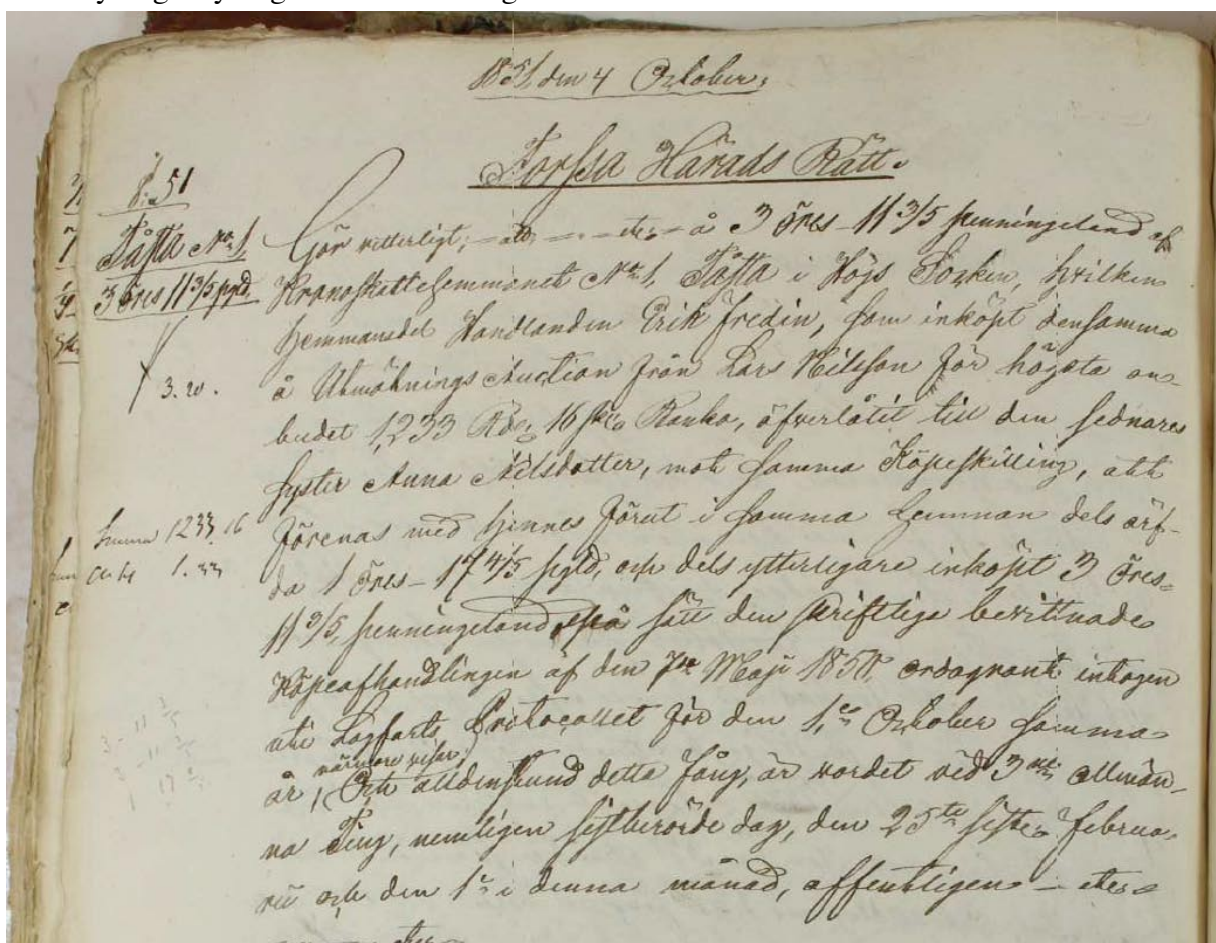
Det blir Jonas yngsta dotter Margareta Jonsdotter som får överta gården Tåsta Sub.1 i samband med giftermål 1791 med bondsonen Olof Svensson, Hjortsta. Det får 1 dotter Carin Olsdotter. Modern Margareta får leva i 85 år till 1848.

På Tåsta 1 är det sonen Nils Ersson som får överta gården. Han gifter sig vid 41 års ålder med den 12 år yngre bonddottern Brita Larsdotter, Frölland. De får 5 barn 3 döttrar och 2 söner. 2 av döttrarna dör bara 4 resp. 2 år gamla. Det yngsta barnet dottern Anna är endast 20 veckor när fadern krossas av ett kvarnlass 6 okt 1830, bara 58 år gammal.

Enligt bouppteckningen finns 2 hästar, 9 kor, 1 kviga, 5 får, 2 getter och 2 svin. En del silver och tennföremål och mycket koppar. Bl.a. en brännvinsapparat. Ett dussin bättre porslinsinstallrikar och 22 flata i porslin. Ovanligt lite möbler men rikligt med manskläder. Bl.a. 5 rockar, 6 lång- och knäbyxor och 2 hattar. Snickarverktyg, smedja och körredskap. Sju tofter (dussin) sågbräder och 1000 tegel. Förbereds ett bygge? Rikligt med spannmål, hö, lin och potatis. Gården Tåsta 1 blir värderad till 1306 rdr och lösöret 893 rdr. Småskulder till 19 personer på tillsammans 40,26 rdr. Fyra av dem gällde ersättning för tegel från olika bönder.

Tästa 1

Eftersom Nils Ersson förvärvat (ärvt) gården före giftermålet ärver inte änkan. 2/5-delar går till vardera sönerna Lars och Eric och 1/5-del till dottern Anna. Änkan Brita Larsdotter driver barnens gård vidare och gifter 1834 om sig med den 17 år yngre drängen Lars Larsson, Ilsbo. Äldste sonen Lars Nilsson gifter 1843 sig med bonddottern Carin Persdotter, Åsak och tar i princip över driften. Men Lars kommer på obestånd 1850 och handlanden Erik Fredin köper hans 2/5 av hemmanet på utmätningsauktion 1851 för 1233 riksdaler 16 skillingar. Han överlåter dock affären för samma summa till Lars syster Anna Nilsdotter genom hennes förmyndare bonden Per Jonsson, Kungsgården. Jan-Olov Nyström, Hälsinglands museum beskriver handlanden Erik Fredin som en slags modern borgare, affärsman, skeppsredare och styrelseproffs. Troligen hade han lånat ut pengar till Lars Nilsson och detta var ett sätt till återbetalning. Mellanbrodern Erik Nilsson skänker samtidigt sina 2/5-delar av fastigheten (taxeringsvärde 630 riksdaler) till Anna mot rätten att han och hans tillkommande för livstid får bruka 3 tunnland i Sveds Rödningen. Dessutom erbjuder han sig att köpa befintliga hus utom smedjan för 66 riksdaler 32 skillingar mot nödigt virke och ved samt begagna kvarnen vid behov. Han sörjer även för sin mors och styvfars behov genom att kräva bostad och födorådsförmåner under deras livstid. Bl.a. avkastningen från en ko och ett får samt säd, potatis, lin och ett källand. I en passus i slutet av kontraktet skriver Annas förmyndare "att hemmanet i många år blivit illa medfaret och att hela gården brunnit av vådaeld, så att nu föga hus finnes att bo uti, och således ej mera än en åbo kan vara besutten". Dvs. husrum för max en familj vilket i det här fallet blev Anna, hennes mor och styvfar. När Anna blir ägare av hela gården är hon 21 år, ogift och icke myndig. Myndig kan hon efter begäran bli först vid 25 års ålder.

Överlåtelsehandling år 1851, den 4 Oktober vid Lagtima Höste Tinget med Forsa Häradets Rätt, tingshuset, Sanna.

Av köpehandlingen framgår att gården äger en kvarn. Troligen en av kvarnarna vid Dalkvarnsbäcken där förmodligen fadern Nils Larsson krossades av kvarnlasset. Mellanbrodern Erik Nilsson blev husman på gården. Äldste brodern skrivs som fd. bonde (och åkte ut)? En mycket kärv tid på gården mötte nog med kornmjölsgröt och blåmjölk (separerad mjölk) för att få intäkter från smör, kött och lin. När Anna är 26 år gifter hon sig med jämngamla bondsonen Per Larsson, Frölland. Tre år senare får det sitt första barn. Först vid lagaskiftesinventeringen 1882 är manbyggnaden och vandringshus (tröskning) nyuppförda. Då får de beskedet att flytta gården till andra sidan dalen. Se sid 7.

Här följer hela lagaskiftesinventeringen 1883: (stavningen ursprunglig)

1. Manbyggnad med frontespis (takkupa) åt bägge sidor, delvis brädslagen, af timmer under tak av klufen spån 23,9 m lång, 6,5 bred, och 5,1 m hög, innehållande 2 förstugor, 2 inredda rum med golf, 1 tapetserat rum med glaserad kakelugn och 1 rum med spis och bakugn, i övre våningen vind med plankgolv över 2 rum, för övrigt oinredd. Byggnaden är nyuppförd och i gott skick.
2. Fåhus delvis brädslaget, af timmer under tak af till större delen hyflad spån, 10 m långt, 7,6 m bredt och 4 m högt, rymligt och inredd med 11 båsar, spis och murpanna samt derovan på oinredd vind, i gott skick.
3. Småfåhus af timmer under snedtak af hyflad spån 7,5 m lång och 4 m bred, i försvarligt skick.
4. Stalls- och logbyggnad, delvis brädslagen af timmer undet tak av klufen spån, 25,4 m lång, 7,8 m bredt och 4,6 m högt, innehållande stall, portlider, loge, halmbod, matbod, svale, och hemlighus, derovanpå vind till hälften plankbelagd, till hälften lösbräder till golf samt ovan stallen 2 inredda nattstugor utan eldstäder. På sidan av byggnaden tillbyggt ett nytt vandringshus. Allt i gott skick.
5. Herbre af timmer under spåntak, 4 m långt, 4,2 m bredt och 2,8 m högt i 2 våningar, i mindre försvarligt skick.
6. Hvälfld stenkällare, med svale under trätak, 2,7 m lång, 2,4 m bred i försvarligt skick.
7. Skrindlider, nedre delen brädfodrad på resvirke, övre delen af timmer under tak av hyflad spån, 12,8 m långt, 7,1 m bredt och 4,2 m högt innehållande lider och vedbod samt derofan torkbotten med plankgolf, i gott skick.
8. Herbre, af timmer under tak av klyfen spån, 6,1 m långt, 5,4 m bredt och 3,6 m högt, inredt i 2 våningar med kittar och mjöllår, i försvarligt skick, taket derimot dåligt.
9. Hvälfld stenkällare på Edbergstomten (vid gamla sågen), 2,7 m lång 1,9 m bred och 1,5 m höjd, med en större förfallen svale, källaren i godt skick.
10. Redskapslider, nedre delen brädfodrad på resvirke, öfre delen af timmer under tak af hyflad spån, 7,7 m långt, 4,7 m bredt och 3,1 m högt, ovanpå lidret finns en botten med lösa bräder till golf, i godt skick, taket dåligt.
11. Smedja af timmer under tak af hyflad spån, 6,8 m lång, 5,7 m bredt, 1,8 m högt med mur i försvarligt skick., taket dåligt.
12. Brunn med pump i godt stånd, temligen säker.
13. Äppelträd och bärbuskar.
14. Torkplåt uppförd på stenfoot, af timmer under tak af klufen spån, 6,6 m lång, 5,6 m bred och 2,2 m hög, med större mur ock torkplåt i fullgodt skick. Hälften tillsammans med Tåsta sub 1.

Märk skillnaden mellan klufen och hyflad takspån. Kluven är äldre spräckt för hand och säkert bättre eftersom den följer fibrerna. Hyvlat är gjord maskinellt.

Tåsta sub 1

Carin Olsdotter får som enda barnet överta Tåsta Sub 1. Vid 26 års ålder gifter hon sig med den två år yngre bondsonen Jonas Månsson, Baldra. Det är bara ett halvt år efter faderns död så det får genast ta ansvar för hemmanet. Deras första dotter föds 3 år senare men dör endast 3 år gammal. Paret får ytterligare två döttrar. Maken Jonas Månsson blir tidigt nämndeman. I husförhörlängderna står han inte ens omnämnd som bonde från 1827. Det verkar vara drängar som får sköta den sysslan. Först 1837 överförs ägandeskapet på gården från modern till ensam-barnet Carin Olsdotter. Modern Margareta Jonsdotter får leva till 1848.

Tåsta sub 1 är fortsatt ett mycket rikt hem enligt Carin Olsdotters bouppteckning 1864. Här fanns silver för 253,50 rdr. Porslin och bestick användes kanske även till vardags. För här fanns 9,5 dussin djupa och flata tallrikar och 38 par knivar och gafflar. Överdådligt med linprodukter. Husfolket sov troligen på örngott, över- och underlakan av lin, duntäcken och fårskinnsfällar. Här fanns 5 större och 13 vanliga bordsdukar och 18 par gardiner. Husfrun hade bl.a. 20 kjortlar av olika slag och färger, 5 sidenhalsdukar, 11 tröjor av olika slag, 2 muffar och 6 par skor förutom 2 par lappskor. Det fanns bara upptaget 2 kor så kreatur och hästar måste ha överförts på dotter och måg. Årets skörd var 4 tunnor råg, 13,5 tunnor korn, 2 tunnor havre, 4 tunnor potatis och en mindre mängd hö och halm till ett värde av totalt 308.50 rdr. I bouppteckningen fanns 5265 rdr i fodringar. Hemmanet värderat till 8272 rdr. Summa behållning 16.053 rdr.

På den tiden fanns ännu inte fotogenlampor så de två döttrarna har fått nöja sig med dagsljus, brasans sken och tjärstickor för att åstadkomma allt linnearbete. För gårdssysslorna fanns 1 husman (dräng med eget hus), 1 dräng och 1 piga förutom husbonnsfolk och måg.

Efter Carin Olsdotters död 1863 fick i princip äldsta dottern Margta Jonsdotter ta vid. Hon hade som 23 åring gift sig 1848 med den 5 år äldre bondsonen Per Ersson, Lia. De fick 2 söner Jonas 1852 och Erik 1862 varav den senare dock dör efter 3 år. Det formella ägarskapet för Tåsta sub 1 överfördes till Margta Jonsdotter i samband med arvsskifte 1879, långt efter att mor, far och en syster dött. Maken Per Ersson skrivs som kyrkvärd och bonde från 1862 i husförhörlängderna. En roll som han behåller fram till sin död 1881.

Vid lagaskiftesinventeringen 1883 fanns följande byggnader: (stavningen ursprunglig)

1. Manbyggnaden på stenfot, brädslagen, af timmer under tak af klufen spån, 20,6 m lång, 6,5 m bred och 6,1 m hög, innehållande i bottenvåningen: 1 tapetserad förstuga, 3 tapetserade rum, deraf 1 med spisel och bakugn, 1 med spisel och 1 med kakelugn samt 1 rum med jernkamin. En trappa upp: 2 förstugor, deraf 1 tapetserad, 3 tapetserade rum, deraf 2 med kakelugnar, 1 otapetserat rum utan eldstad samt två rum utan eldstäder, i fullgodt skick.
2. Barnstugubyggnad (barstuga, fest och förrådshus) på stenfot, af timmer under tak af näfer och takved, brädslagen på gaflarna och en långsida, 17,3 m lång, 6,3 m bred, och 4,3 m hög, innehållande i jordvåningen: 3 rymliga källarbodar och i bottenvåningen: 1 tapetserad förstuga och 3 tapetserade rum med spisar, i godt skick.
3. Sängstugu- och stallbyggnad på stenfot till största delen brädslagen under tak af klufen spån, 18,2 m lång, 6 m bred och 5,8 m hög, innehållande i bottenvåningen: 1 tapetserad förstuga, 2 tapetserade rum, deraf 1 med spisel och 1 med kakelugn; En trappa upp: 1 förstuga och 2 rum utan eldstäder, men målade och tapetserade. I andra ändan av byggnaden finns stall, foderrum och portlider samt derovanpå botten med plankbelagt golf, i godt skick. (Sängstuga är hus med sängar för undantagsfolket/äldre generationen, drängar och pigor.)
4. Kornlada till hälften brädslagen af timmer under tak af klufen spån 25 m lång, 8,2 m bred och 5,2 m hög, innehållande i jordvåningen: vandringshus och skrinklider, i bottenvåningen;

foderbod, loge, halmbod och hemlighus samt derovanpå planklagd botten öfver hela huset, i fullgodt skick.

5. Fähus, delvis brädslaget af timmer under tak af klufen spån, 10,8 m långt, 8 m bredt och 6,1 m högt; öfre delen av resvirke innehållande mangelvind. Fähuset är indelt med 12 båsar, 1 mur samt 2 murpannor och är delvis brädfordrat å innerväggarne, inunder brädfodrat gödselrum, i godt skick.
6. Småfähus af timmer under snedtak af näver och takved, innehållande: Får och svinhus samt foderbotten, 7,8 m långt, 3,8 m bredt och 3,6 m högt på mitten, i försvarligt skick.
7. Hvälf d stenkällare med hävlf d svale 4,4 m lång, 2,5 m bred, 1,8 m hög, i godt skick.
8. Herbre af timmer under spåntak, 5 m långt, 4,7 m bredt, 3,6 m högt, inrett 2 våningar och sädeslårer, i försvarligt skick.
9. Magasin delvis brädfodrat, af timmer under spåntak, 7 m långt ? m bredt och 5,1 m högt, innehållande 3 våningar välinredda ? med lårer, i fullgodt skick utom taket, som är i försvarligt skick.
10. Snickarbod af timmer under spåntak, 8 m lång, 7,5 m bred och ? m hög, innehållande snickarbod och ?-stall samt derovanpå plankbelagd torkbotten; i godt skick.
11. Wedbod med skrindluder af timmer under spåntak, 9,4 m långt, 9,5 m bred och 3,7 m hög, i godt skick.
12. Smedja af timmer under tak af näfer och takved, 7 m lång, 5,4 m bred och 2,3 m hög; i godt skick.
13. Torkvia (?) af timmer under tak av näfer och takved, 9,5 m lång, 8 m bred och 3,5 m hög, innehållande ? med mur och foderbord, i mindre försvarligt skick.
14. Brunnshus med sprängpump af jern.
15. 2 brunnar, 1 med pump och en med vindspel
16. Åtskilliga äppelträd och körsbärsträd, syrener och bärbuskar inom tomten, omgiven af spelstaket.
17. Torkplåt, hälften med Tåsta No 1.

Inventeringarna av samtliga hus i Siggesta och Tåsta byar skedde 1883. Men första sammanträdet om laga skifte hölls redan den 25 april 1882 på gården Tåsta sub 1. Från Tåsta 1 kallades Per Larsson och från Sub 1 "aflidne Kyrkvärden Per Erssons Enka Margta Jonsdotter genom sonen Jon Persson". Lagfarna ägare var i båda fallen kvinnor. Per Larssons fru Anna Nilsdotter och änkan Margta Jonsdotter, men här hade bara herrar företräde. Det var säkert en grannlaga uppgift för länets Kommissions Lantmätare Major Schönning och vice Kommissions Lantmätare Hofrén att bestämma vilken av gårdarna som skulle flyttas. Det nyuppförda Tåsta 1 eller det anrika Sub 1 med det senares status av gammalt nämndemannaboställe. Det blev stamhemmanet Tåsta 1 som fick beskedet att flytta. Allt skulle bort och marken rensad inom 3 år. Den täta bygemenskapen med närhet till grannar bröts. Gårdens nya placering blev ute på täkterna sydväst om Ellingsens gård (Tåsta 2, som också flyttades hit). De två byarnas mark bestående av 1198 spridda åkerlappar sammanfördes till 7 hemma- och utskiften. Knappt någon av åkerlapparna de tidigare brukat fanns i de nya ägorerna. Ett nytt liv skulle börja. Per Larsson och Anna Nilsdotter var när beskedet kom 55 år gamla. De hade hemmavarande söner Lars 21 år och Nils 18 år samt en husman Lars Olsson 34 år, så de var personellt väl rustade.

För att få struktur på texten delar jag nu de två gårdarna i skilda kapitel. Om jag väckt intresset för bylivet i samband med laga skifte rekommenderas boken Genom lindens krona av Sven Edvin Salje. Den handlar inte om våra trakter men uppbrottsstämningen är väl skildrad. Boken är från 1987 och finns fortfarande att låna på biblioteket.

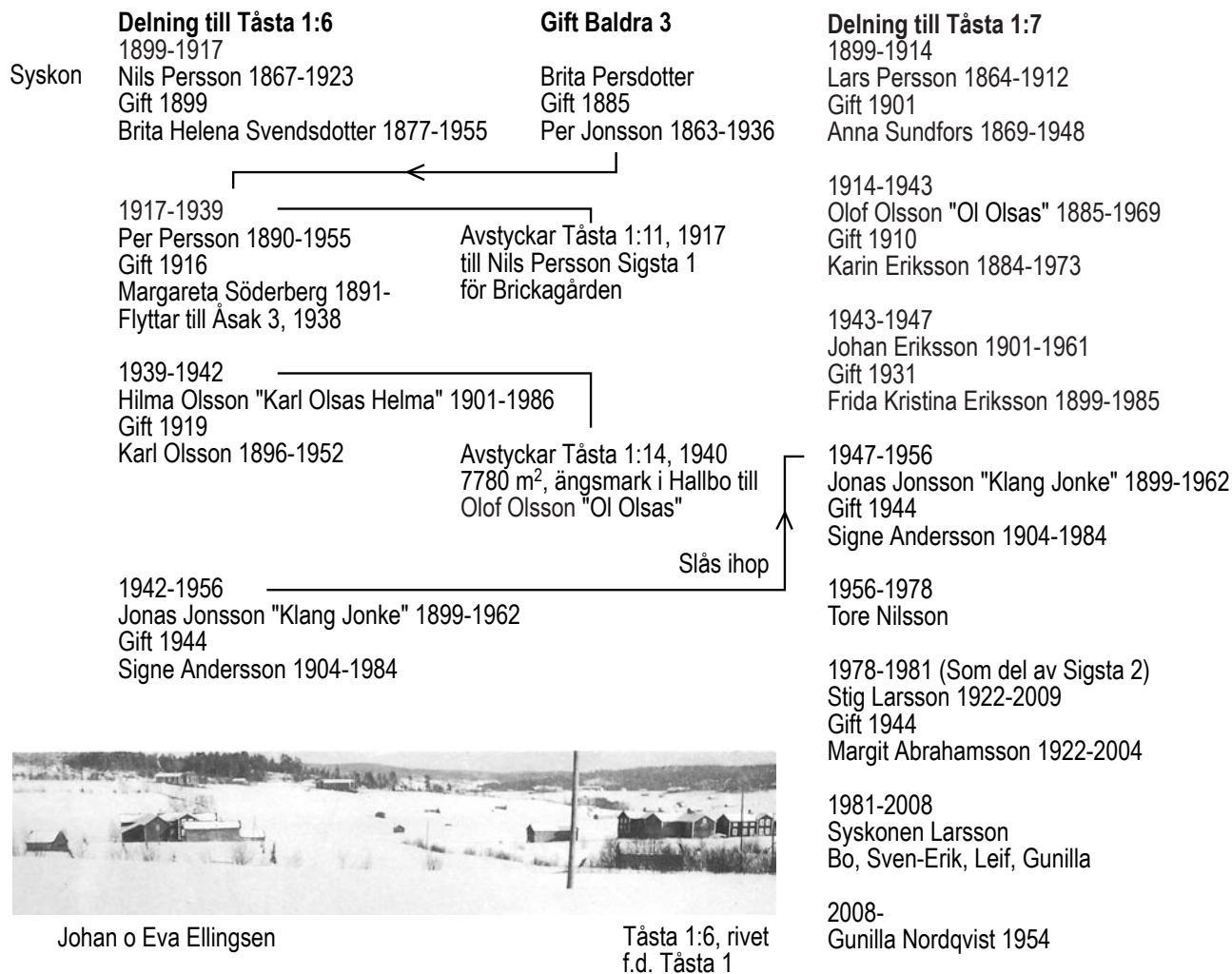
1800-1900 tal

Tåsta 1, efter flytten

Anna Nilsdotter 1830-1914
Gift 1856
Per Larsson 1830-1911

Tåsta 1:7
Idag Sigsta 3:3

Familjen
Olsson
Tåsta 1:7
Privat bild
1920-1925

Utan jordbruk som Sigsta 3:3
Maud Eriksson 1978-1986

Tommy Bydén
Inger Hedblom 1986-1996

Richard Uppmark
Astrid Lundberg Steding 1996 -1999

Roger Hildingsson
Gunilla Bergens 1999-2004

Lars-Erik Henriksson
Åsa Karlsson 2004-2005

Mattias Johansson
Louise Högvall 2005-2009

Mattias Johansson 2009-2014

Malin Abrahamsson 2014-

Efter beslut om vilka 3 gårdar som skulle flyttas gjordes noggranna kalkyler över var och ens flyttkostnader. Dessa kostnader fördelades i antal lotter, mer för kvarboende och mindre för de utflyttandes. För Tåsta 1 blev beloppet 800 kr kontant och dagsverken motsvarande 1470 kr. Där värderades ett dagsverke till 2 kr, ökdagsverke (med häst) 4 kr och murare 3 kr per dag. Tot ca 700 dagsverken!

Ersättningen skulle täcka nedtagning, flytt, uppsättning och viss dikning. Dessutom nytt material som en del ersättningstimmer, nytt murtegel, takspån, spik och bräder. Huggen sten till grund och stenkällare ej omnämnd så den ska flyttas. Vilken verksamhet allt detta skapade! Tänk bara takspån till alla byggnader och 2750 murtegel enbart till Tåsta 1. Allt ska göras på sidan av ordinarie arbete med skötsel av djur och sådd och skörd. De små statliga bidrag som utbetalades täckte bara lantmäterikostnaderna.

I april 1899 var det dags för Lars Persson och hustru Anna Nilsdotter att lämna över till sönerna Nils och Lars Persson. Det skedde genom delning i lika delar till Tåsta 1:6 respektive Tåsta 1:7. Lars Persson som fick Tåsta 1:7 byggde nytt uppe vid vägen och gifte sig 1901 med bond-dottern Anna Sundfors, Rumsta. Deras första dotter f. 1906 dog efter en månad. Deras andra barn en dotter f. 1908 dog som 3 åring. Deras tredje barn, en son, föddes i januari 1912. 4 månader senare i maj 1912 dör fadern av blodförgiftning pga. en rostig spik i foten.

Även här var fastigheten förvärvad innan giftermålet så fastigheten gick till den lille sonen. Änkan Anna orkar inte driva gården vidare utan säljer den till Olof och Karin Olsson. Bohaget går på auktion nov 1913. Anna Sundfors flyttar 1915 till Edsta 3:10 (Edstalund) där idag Eva och Bertil Arwidson bor.

Nils som skulle till och gifta sig fick behålla den gamla gården, nu som Tåsta 1:6, med undantagsboende för föräldrarna som levde till 1911 resp. 1914. Giftermålet skedde med den 10 år yngre Brita Helena Svensdotter, Ilsbo. De fick tillsammans 3 barn Anna, Sven och Märta, Katarina. Anna och Sven dog unga 6 år resp. 17 år. Märta gifte sig 1935 med bonden Sven Edvard Olsson, Hjortsta.

När nästa generationsskifte skulle ske blev det till systersonen Per Persson när han skulle gifta sig 1916 med Margareta Söderberg. Den nye ägaren Per Persson avstyckar i samma veva Tåsta 1:11 som består av slanten uppe vid Brickorna (Bräcka), utskiftet vid Maskärsrödnigen (Maschena) och en del skog på tillsammans 5 ha till Nils Persson, Sigsta 1. Han är i färd med att flytta till Brickagården på andra sidan dalen och behöver komplettera med mark. Per Persson med hustru Margareta blev kvar på Tåsta 1:6 till 1938 då de flyttade vidare till Åsak 3. Därmed var generationers släktlinje bruten vid gården Tåsta 1.

Ägare av Tåsta 1:6 utanför släkten har därefter varit Karl och Hilma Olsson "Karl Olsas Helma" 1939-1942 och Jonas Jonsson "Klang Jonke" med hustru Signe Andersson 1942-1956. "Klang-Jonke" köpte 1947 även Tåsta 1:7, slog ihop ägorna, och byggde ny ladugård uppe vid vägen. 1956 övertog Tore Nilsson gården fram till dess Stig Larsson köpte hemmanet 1978.

Genom frivillig
Auktion,
som förrättas tisdagen den 18
innevarande November från kl.
10 f. m. låta sterbhusdelägarne ef-
ter afl. hemmansägaren **Lars Pers-
son i Tåsta** till högstbjudande
försälja möbler och husgeråd så-
som skänkar, bord, sängar och
stolar, däribland en bättre sals-
skänk, ett lodregulatorur, nysilf-
ver, koppar-, bleck- och träkärl;
glas och porslin; linne, mångång-
och sängkläder; åker- och körred-
skap, däribland en Deerings slät-
termaskin; kreatur såsom 4 st. kor,
1 sto och 3 st. får; korn och haf-
re; potatis samt ett parti hö och
halm m. m.
Säkre, kände inropare erhålla
tre månaders anstånd, andra be-
tala kontant.
Hög den 8 November 1913.
5303 **Auktionsförrättaren.**

Auktion efter Lars Persson.

*Klang Jonke med hästen Putte.
Privat bild.*

Tåsta 1:3 (ursprungligen Tåsta sub1)

1900-talet

1902-1918

Jonas Persson 1852-1946

Gift 1878

Kerstin Jonsdotter 1855-1917

Avstyckar Tåsta 1:8, 1906

till änkan Brita Jonsdotter, Glimsta

1918-1947

Hilda Kristina Jonsson 1892-1970

Gift 1918

Emil Fredlund 1895-1969

Avstyckar Tåsta 1:12, 1919

hemmansäg. Per Jonsson, Baldra 3

1947-1972

Bernhard Nord 1901-1974

Gift 1930

Anna Emilia Sving 1905-

Avstyckar Tåsta 1:13, 1922

hemmansäg. Axel Sjölander, Hjortsta 4

1972-1980 (som del i Högs-Hallsta 5:1)

Martin Olsson "Måns Martin" 1914-1989

Gift 1945

Ingrid Katarina Nilsson 1921-2000

1980-2019

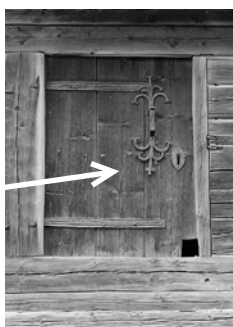
Thure Martinsson 1951-2017

2019-

Lars Olsson

Flygfoto omkring 1955. Barnstugubyggnaden flyttad slutet 1890-talet.

F.d. sädesmagasin tillhörande Tåsta sub1. Omnämnt i 1883 års inventering.
Nedre bilderna från Gävle Museums byggnadsinventering 1973.

Kyrkvärdsänkan Margta Jonsdottter behåller ägandet av Tåsta sub 1 till 1902 trots att sonen Jonas Persson gift sig redan 1878. Han var bara 20 år då men står i kyrkböckerna som bonde. Under Margtas ägande avstyckas Tåsta 1:4 år 1887 till trotjänaren, husman Olof Larsson och Tåsta 1:5 år 1896 (ursprunget till Modigs affär). År 1906 avstyckas Tåsta 1:8 till änkan Brita Jonsdottter, Glimsta. Se separata beskrivningar.

Överlåtandet av Tåsta sub 1 sker med gemensamt ägande till sonen Jonas Persson och hans 3 år äldre hustru, Kerstin Jonsdottter. Hon kommer direkt från hemmet i Rumsta utan mellanliggande pigtjänst som var vanligt för husmansdöttrar. Rakt in i ett förnämt hem. Paret får 6 barn men både första, andra och fjärde barnet, samtliga flickor, dör vid 2 års ålder. Kerstin blir 62 år gammal och maken Jonas hela 94 år 1946.

Vid bouppteckningen 1917 är fastigheten värderad till hela 21 700 kr. Av bohaget utmärker sig 34 skedar i silver, 2 dussin vanliga knivar och gafflar, piano, symaskin, separator, 2 skänkar, 22 vanliga bord och 4 fällbord, 59 stolar, 7 speglar, gardiner till 25 fönster. Bland kvinnokläder 12 klänningar, 4 kjolar, 3 kappor och 18 halsdukar. De har 3 ston varav 2 åldriga, 1 föl, 5 kor, 2 kvigor, 1 kalv, 1 tjur, getter, får och 2 grisar. Mängder med åker- och körredskap bl.a. gigg, slättermaskin och fjäderharv. På Sundsvalls Bank 5400 kr och utlånat 600 kr. Summa tillgångar 33 880 kr.

Enligt en brandförsäkring 1918 finns följande hus uppräknade. Manngårdsbyggnad, fähus, kornlada, sängstuga med stall, vagnslider med bostadslägenhet, härbre. Samtliga rödmålade och med tegeltak. Försäkringsvärde 19 000 kr. I jämförelse med inventeringen 1883 saknas barnstugubyggnaden. Det är sannolikt att det är den som står längs vägen på andra sidan vägkröken. Troligen var det dit Lars Jonsson, Tåsta 2 (nuvarande Ellingsens) flyttade 1896 efter branden. Det var ju till Tåsta by och enligt hans bouppteckning står det ”stuga sammanbyggd med fähus på ofri grund”.

Det blir yngsta dottern Hilda Kristina Jonsson f. 1892 som får ta över gården när modern Kerstin Jonsdottter dött. Det sker i samband med giftermålet 1918 med skogsarbetaren Emil Fredlund, husmansson, Glimsta. De hade fått en oäkta son 1915 och nu var det andra gemensamma barnet på väg. Var inte skogsarbetaren Fredlund välkommen till den fina gården? Nu gör paret ändå som de vill och tvingar fram ett äktenskap. De får också ett sladdbarn, en dotter 1933.

Familjen driver gården till 1947 när de säljer till Bernhard Nord. Därmed är det långa släktbandet på gården Tåsta sub 1 brutet. Martin Olsson ”Måns Martin” tar över 1972 och slår ihop gården med Högs-Hallsta. Sonen Thure Martinsson tar vid 1980 och efter honom säljer dödsboet gård och mark till Lars Olsson. Den nye bonden avstyckar en tomt 2021 där stamhemmanet Tåsta 1 stått. Där får vi ett nytt hus och en ny Anna, Anna ten Berg med maken Niël Swart.

Tåsta 1:5 (Idag Högs-Hallsta 6:2)

Albin Klang

Paret Olsson

Avstyckat från Tåsta sub 1, köpebrev 4 maj 1896
1896-1902

Jonas o Kerstin Forsberg, Forsa

1902-1906

Per Jonsson, Tåsta 3

1906-1908

Martin o. Brita Rosén, Hassela

1908-1919

Nils Jonsson, Tåsta 3

1919-1924

Johan, Herman, Emanuel Forsberg, Helsingtuna

1924-1929

Albin Klang, Vålsta

1929-1936

Jonas Edvald Åkerstam, Bäckmora, Enånger
J.E Åkerstams speceri- och diverseaffär

1936-1939

Bror o. Karin Olsson, Arbrå

1939-1974

Ivar o. Anna Modig

1974-1996 (affären avvecklades 1989)

Roland o. Viola Modig

1996-1998

Kjell William Tomas Östman o. Ingela Margareta Sihvola

1998-2001

Bror Peter Hansson o. Lena Tuulikki Svensson

2001-2012

Kurt Sören Söderlund o. Anna Helena Nilsson

2012-

Bengt Stefan Wåhlén o. Anna Elisabet Persson

Samtliga bilder ur Sockenbilder; Hög

Marsved No 1, Tåsta 1:5 (Modigs affär)

Tåsta sub 1 har marker fram till Hallstavägen. Där köper Jonas Forsberg och hustru Kerstin båda från Forsa en tomt 1896 för att bygga hus och affär. De blir kvar till 1902 när en ny handlande Per Jonsson, Tåsta 3, tar över. Han blir inte heller långvarig utan 1906 tar handlanden Martin o Brita Rosén, Hassela över hus och verksamhet. Bara två år därefter 1908 tar Nils Jonsson, bror till Per Jonsson över verksamheten. Gemensamt för de tre senaste handlarna är att de är frireligiösa, troligen Missionsförbundare. Måhända begränsar det kundkretsen. Men Nils driver verksamheten 11 år till 1919 när han överlåter den till Lars Friberg. (Kan det vara Lars Friberg på Västers, Frölland?) Friberg överlåter dock verksamheten redan efter 4 mån till Johan Herman Emanuel Forsberg, Helsingtuna. Han blev kvar till 1924 när Albin Klang, Vålsta tog över. (se porträtt) Fem år senare 1929 blev det Jonas Edvald Åkerstam, Bäckmora, Enånger. Då hette butiken J. E. Åkerstams speceri- och diverseaffär. Han var ledamot av kommunalstämman i Hög.

Efter honom kommer Bror och Karin Ohlsson, Arbrå 1936. Svärmodern Anna Lundin flyttar också med för att vara nära dotter och barnbarn kan man anta. Anna var enda arvtagaren till den rika Brogården, Arbrå vilket avspeglas i hennes "Förteckning å löseegendom som anmäldes till försäkring hos Gefleborgs läns brandstodsbolag". Här finns bl.a. ett Steinway pianio (flygel värd idag ca 800 000 kr), en salongsmöbel bestående av 1 soffa, 6 stolar, 2 klädda fåtöljer & 3 bord. Ett linneskåp, kassaskåp, kontorssoffa m. dyna, väggur och trymå (större väggspiegel som går ända från golvet). Det behövs kanske för hon har kvinnogångkläder för 1200 kr. Bland diverse märks en tysk en högfrekvent elektroterapiapparat "Vohlmuth". Summa lösöre 6700 kr.

Efter arbråparet kommer Ivar och Anna Modig 1939. De blir förblir Hög trogna och rörelsen övergår vid Ivar Modigs död till till sonen Roland. Han och hustrun Viola driver affären till midsommar 1989.

Boende i fastigheten efter att affären lagts ned se tabell till vänster.

Roland och Viola Modig stängde butiksdörren för gott i går kväll.

Nu stänger Roland och Viola

En efter en tvingas de stänga. Socken efter socken blir utan egen butik. I går gick en epok i graven i Hög, en bygd som en gång hade fyra lanthandlar.

När Roland och Viola Modig i går kväll stängde butiksdörren till sin diversehandel i Hög gjorde de det för sista gången. På måndag har inte längre Hög någon egen butik.

Familjen Modigs epok som lanthandlare sträcker sig med än 50 år tillbaka i tiden.

— SIDAN 7 —

Klipp ur Hudiksvalls Tidning.

Tåsta 1:8

Båtmanstorp ≈ 1768-1809

Kronobåtsman Per Svensson Åsman 1738-1790

Gift 1762

Brita Olsdotter 1734-1809

1810-1839

Båtsman Jonas Froland 1787-

Gift 1812

Brita Nilsdotter

1840-1847

Båtsman Erik Anders Åsman 1814-

Gift

Brita Persdotter 1809-

Sjökorporalen Pher Lia 1814-1896

Gift 1841

Karin Ersdotter 1818-1902

Brittgården 1906-

1854-1912

Brita Jonsdotter

Änka

1913-1925

Karin Jonsdotter 1858

Ogift

1926-1929

Bonden Erik Jonsson, Sigsta 2 1874-1939

Gift, men bor ej där

1929-1965

Ogift, f. hemmansäg. Olof Jonsson 1878-1965

1965-1966

Affärsmannen Jonnie Dahlström 1921-2009

Gift, men bor ej där

1966-1973

Bernhard Eriksson 1905-1908

Gift

Emma Evelina Eriksson 1907-1988

1973-1975

Helmy Kristina Nilsson

1975-

Börje o Barbro Nilsson

Den 1790:de 6 December på Gölö Wronstuckning
af Båtskapets afton Off: Lars Åsman
manum Per Olofson Åsman, Sjöman
iti Gölö, Sjöman, som för följande

Inventarium	Specie	Börjes Lång
Fuslen		
1. Skåp med bänks		
2. Skåp	7. 12. 8	
3. Skåp med bänks		
4. Skåp med bänks	1. 16.	
5. Skåp	1.	
6. Skåp med bänks	1. 12. 8	
7. Skåp med bänks	32.	
8. Skåp med bänks		
9. Skåp med bänks	1. 16.	
10. Skåp med bänks	1. 16.	
11. Skåp med bänks	1. 16.	
12. Skåp med bänks	1. 16.	
13. Skåp med bänks	1. 16.	
14. Skåp med bänks	1. 16.	
15. Skåp med bänks	1. 16.	
16. Skåp med bänks	1. 16.	
17. Skåp med bänks	1. 16.	
18. Skåp med bänks	1. 16.	
19. Skåp med bänks	1. 16.	
20. Skåp med bänks	1. 16.	
21. Skåp med bänks	1. 16.	
22. Skåp med bänks	1. 16.	
23. Skåp med bänks	1. 16.	
24. Skåp med bänks	1. 16.	
25. Skåp med bänks	1. 16.	
26. Skåp med bänks	1. 16.	
27. Skåp med bänks	1. 16.	
28. Skåp med bänks	1. 16.	
29. Skåp med bänks	1. 16.	
30. Skåp med bänks	1. 16.	
31. Skåp med bänks	1. 16.	
32. Skåp med bänks	1. 16.	
33. Skåp med bänks	1. 16.	
34. Skåp med bänks	1. 16.	
35. Skåp med bänks	1. 16.	
36. Skåp med bänks	1. 16.	
37. Skåp med bänks	1. 16.	
38. Skåp med bänks	1. 16.	
39. Skåp med bänks	1. 16.	
40. Skåp med bänks	1. 16.	
41. Skåp med bänks	1. 16.	
42. Skåp med bänks	1. 16.	
43. Skåp med bänks	1. 16.	
44. Skåp med bänks	1. 16.	
45. Skåp med bänks	1. 16.	
46. Skåp med bänks	1. 16.	
47. Skåp med bänks	1. 16.	
48. Skåp med bänks	1. 16.	
49. Skåp med bänks	1. 16.	
50. Skåp med bänks	1. 16.	
51. Skåp med bänks	1. 16.	
52. Skåp med bänks	1. 16.	
53. Skåp med bänks	1. 16.	
54. Skåp med bänks	1. 16.	
55. Skåp med bänks	1. 16.	
56. Skåp med bänks	1. 16.	
57. Skåp med bänks	1. 16.	
58. Skåp med bänks	1. 16.	
59. Skåp med bänks	1. 16.	
60. Skåp med bänks	1. 16.	
61. Skåp med bänks	1. 16.	
62. Skåp med bänks	1. 16.	
63. Skåp med bänks	1. 16.	
64. Skåp med bänks	1. 16.	
65. Skåp med bänks	1. 16.	
66. Skåp med bänks	1. 16.	
67. Skåp med bänks	1. 16.	
68. Skåp med bänks	1. 16.	
69. Skåp med bänks	1. 16.	
70. Skåp med bänks	1. 16.	
71. Skåp med bänks	1. 16.	
72. Skåp med bänks	1. 16.	
73. Skåp med bänks	1. 16.	
74. Skåp med bänks	1. 16.	
75. Skåp med bänks	1. 16.	
76. Skåp med bänks	1. 16.	
77. Skåp med bänks	1. 16.	
78. Skåp med bänks	1. 16.	
79. Skåp med bänks	1. 16.	
80. Skåp med bänks	1. 16.	
81. Skåp med bänks	1. 16.	
82. Skåp med bänks	1. 16.	
83. Skåp med bänks	1. 16.	
84. Skåp med bänks	1. 16.	
85. Skåp med bänks	1. 16.	
86. Skåp med bänks	1. 16.	
87. Skåp med bänks	1. 16.	
88. Skåp med bänks	1. 16.	
89. Skåp med bänks	1. 16.	
90. Skåp med bänks	1. 16.	
91. Skåp med bänks	1. 16.	
92. Skåp med bänks	1. 16.	
93. Skåp med bänks	1. 16.	
94. Skåp med bänks	1. 16.	
95. Skåp med bänks	1. 16.	
96. Skåp med bänks	1. 16.	
97. Skåp med bänks	1. 16.	
98. Skåp med bänks	1. 16.	
99. Skåp med bänks	1. 16.	
100. Skåp med bänks	1. 16.	

Per Svensson Åsmans bouppteckning 1790.

Från Gävle Museums byggnadsinventering 1973.

Brittgården No 1, Tåsta 1:8

I april 1906 tecknar Brita Jonsdotter f. 1854, ett köpebrev om avstyckning av Tåsta 1:8. Hon var änka efter Jonas Jonsson, Glimsta och hade en 52-årig förståndshandikappad dotter Brita (idiot enligt kyrkboken). Stället hade tidigare varit båtmanstorp men förordningen slutade gälla 1901.

I förteckningen av inrösningsjord i lagaskifteshandlingen 1883 kallas denna äga för Per Svensstomten. Ägan ledde fram till kronobåtsman Per Svensson Åsman f. 1739, Idenor, gift 1762 med Brita Olsdotter f. 1734, Baltra. De fick en son Per 1764 som dog 1769 och en dotter Brita 1771. De har bott på torpet från åtminstone 1768. Per Svensson Åsman dog 1790. Bouppteckningen är på hela 5 sidor. Där finns upptaget stuga med tvenne kammare. (Han var alltså självägande). Ett silverstop, koppar, och tennföremål. 15 poster mangångkläder, mycket sängkläder och en del linkläder. En del järnredskap, slipsten, mycket träredskap och 2 kor. Han hade även lånat ut pengar till fem personer för 11,24 rdr. Summa värde pengar och lösöre 80,16 rdr. Hustrun Brita lever livet ut på torpet till 75 års ålder 1809.

Mellan 1810 och 1839 bodde här båtsman Jonas Froland f. 1787 gift 1812 med Brita Nilsdotter. De fick fem barn 1813-1829 varav det andra dog bara 2 månader gammal. Efter dem båtsman Erik Anders Åsman f. 1814, Ilsbo, gift med Brita Persdotter f. 1809. De får tre söner 1839-1845. Familjen bor där till 1847.

Här har alltså bott tre båtmanshustrur med namnet Brita. Det är tänkbart att torpnamnet Brittgården härstammar från den första av dem eftersom marken Per Svensstomten tillhörde hennes man. Ett märkligt sammanträffande gör att en fjärde Brita, Brita Jonsdotter köper det 1906.

Den sista båtsmannen som bor på torpet är Pher Lia, f. 1814. Han avancerade till sjökorporalen Nr 177 och gifte sig 1841 med Karin Ersdotter f. 1818. De fick inga barn. Pehr Lia blev 82 år gammal och dog 1896. Hustrun Karin blev två år äldre 84 år och dog 1902.

Även Pher Lias bouppteckning visar på ett rikt hem. På Hudiksvalls Enskilda Bank finns 4 787 kr plus 716,34 kr enligt depositionsbevis. Fortfarande 1 ko vid 82 års ålder. Han hade egna harvar, plog och vält. Diverse rakverktyg och glasögon (binokel?). Byggnad på ofri grund: boningshus sammanbyggd med fähus och loge, 1 vedlider med svale, 1 herbre och 1 hölada. I skulder finns upptaget 27 kr till pigan Karin Jonsdotter, Hallsta. De hade nog ”hemhjälp” på slutet.

Vid laga skifte blev särskilda båtmanstorp utskiftade. Det här torpet fick marker vid Maskärsrodnigen, (Maschena), 3 tunnland och Edstaberg, 2 tunnland, totalt ca 2,5 ha.

Så tillbaka till första lagfarna ägaren av Brittgården, Brita Jonsdotter. Hon dog 13 okt 1912. Britas ogifta syster Karin Jonsdotter f. 1858, Hallsta, flyttade då in och tog hand om den förståndshandikappade systerdottern, som dock bara levde ytterligare ett år. Karin, som enligt kyrkboken var sjuklig, fick leva till 67 års ålder och dog dec. 1925. Dödsboets ägare, syskonen Margareta Eriksson och Jonas Jonsson säljer i juni 1926 Brittgården till Erik Jonsson, Sigsta 2. Eventuellt som bostad åt en av sina söner. Erik Jonsson säljer torpet vidare 1929 till brodern Olof Jonsson f. 1878, Glimsta, på byn kallad fyll Olle. Efter Olle Jonssons död 1965 köper Jonnie Dahlström Brittgården på auktion. Ett år senare säljer han det till Bernhard Eriksson som bor där till 1973. Då köper Helmy Kristina Nilsson torpet för att ha det som sommarstuga. Men sonen Börje med hustru Barbro ville göra det till sin permanentbostad och köpte det 1975. De har därefter med den äran reparerat och byggt ut det lilla båtmanstorp till en riktig pärla. År 2021 köpe de till den gamla gården längs vägen och mot norr den gamla sågen.

Per Jonstomten

Sigsta 2:5 och Tåsta 1:12

Tillhörde innan laga skifte Tåsta 2

Bilden från Gävle Museums byggnadsinventering 1973

1864-1908 1908-1916

Bratåker Sigsta 2:5

Karin Larsdotter 1838-1916

Gift 1864

Skräddare Jonas Eriksson Sandin 1842-1902

2 söner, 2 döttrar

1916-1935 1919-1935

Sigsta 2:5 Tåsta 1:12

f.d. hemäg. Baldra 3, Per Jonsson 1863-1936

Gift 1885

Brita Persdotter 1859-1935

En medföljande son i flytten

1935-1963

Karin Persson 1887-1963

Dotter till Per Jonsson ovan

f.d. tjänarinna, ogift

1963-1965

Anders o Margareta Persson

1965-1968

Elsa Gustafsson

1968-1971

Erik Folke Staaf

1971-1986 (från 1981 Sigsta 4:1)

Gösta o Ingrid Maria Sundberg

1986-1988

Gösta Nordh (bodde ej där)

1988-1996

Ninni Lundh

1996-

Ulf Eriksson

?-1860

Edbergstomten, Tåsta 1

Skomakare Jonas Edberg 1784-1860

Gift

Margareta Ersdotter 1785-

1 son, 1 dotter

1860-1869

Husman Tåsta 1, Jon Jansson Sved 1826-

Gift 1856

änkan Anna Olsdotter 1821-1869

hennes barn: 1 son dövtum, 1 dotter

?-1916

Per Jonstomten, Tåsta sub 1

Husman Sigsta 1, Per Jonsson 1803-1893

Gift

Brita Ersdotter 1811-1889

2 döttrar

1901-1930

f.d. hemäg. Sigsta 2, Erik Ersson 1829-1912

Omgift 1881

Inga Persdotter Dahlberg 1846-1930

Inga gemensamma barn

(från 1981 heter fastigheten Sigsta 4:1)

Tåsta 1:12

I lagaskifteshandlingen 1883 kallas denna äga för Per Jonstomten. Den bestod av inrösningsjord märkt 235-243 och ägdes innan skiftet gemensamt av bröderna Lars och Jonas Jonsson Tåsta 2 resp. sub 2 (Hägnan). Det fanns två hus på de här ägorna, en trebyggd gård ovanför sågverkstomten och ett vinkelbyggt uppe i backen mot skogen.

Sannolikt var det den övre som avsågs i en passus i tåstabrödernas köpeavtal som tecknades 1856. Där står det "samt 8 kappland i Bratåker (i lagfarten Bladåker) der husen står, skall ett av deras barn begagna". (8 kappland = 1254 m²). Det blir systerdottern Karin Larsdotter som utlöser den här paragrafen när hon 1864 gifter sig med skräddaren Jonas Eriksson Sandin.

I den trebyggda gården bor nog den som gav namn åt tomten. Per Jonsson f. 1803, husman på Sigsta 1, och hustru Brita Ersdotter f. 1811, med två döttrar. Vid laga skifte delas Per Jonstomten mellan byarna. Den västra delen tillfaller Sigsta 2 och den östra Tåsta sub 1. Långsidan av huset, upp mot skogen där Ulf Eriksson bor idag, kom på så sätt att delas så att den vänstra tillföll Sigsta by medan den högra blev kvar i Tåsta by. I den trebyggda gården lever Per till 1893 och Brita till 1889. Deras äldsta dotter Brita Persdotter f. 1843 bor kvar till 1901. Troligen som hushållerska till ett par tidigare båtsmän tillhörande Sigsta som också är skrivna där.

I lagaskifteshandlingen finns ytterligare en äga Edbergstomten tvärs över vägen bakom Gunilla Nordqvists garage. Den bestod av hus och jord märkt 224-228 och ägdes före skiftet av Tåsta 1. Där bodde (hyrde?) skomakare Jonas Edberg med hustru och 2 barn. Han blev 76 år gammal. Dit flyttade efter hans död husman Jon Jonsson Sved med hustru, änkan Anna Olsdotter, och hennes dövtumma son och dotter. Mannen har en besvärande anmärkning i kyrkboken: "Den 20 maj 1863 dömd för det han varit drucken i kyrkan, för det han fört oljud, för sabbatsbrott och för fylleri att tillsammans böta 35 rdr eller i stället undgå 18 dagars fängelse vid vatten och bröd." Förmildrande i hans vandel hoppas man ha varit att han tog hand om en änka med dövtumt barn.

I det övre huset dör skräddare Sandin 1902. Skräddaränkan Karin Larsdotter bor kvar och köper 1908 loss tomten till sitt hus plus mark (245) mot väster från Sigsta 2. Den nya tomten kallas Sigsta 2:5 och är på 1330 m². Pengar kom nog från fadersarvet efter Lars Persson, Brickagården. Odlingsmarken mot väster hade ursprungligen tillhört smedstomten (där härbret står) vilket stenmurens längd mot vägen även vittnar om. Det som är Ulf Erikssons garageuppfart idag var humlegård. I skräddaränkan Karin Larsdotter bouppteckning 1916 finns upptaget "Gård med uthus å fri grund samt nyttjanderätt till ett tunnland röjd jord under ett av barnens livstid". Per Jonsson, f.d. hemmansägare Baldr 3, köper Sigsta 2:5 av dödsboägarna. Han är gift med Brita Persdotter f. 1859 och de har 5 barn varav sladdbarnet Erik f. 1904 följer med i flytten. I okt 1919 köper Per Jonsson även större delen av resterande Per Jonstomt ned mot sågverkstomten av Emil Fredlund, Tåsta sub 1. Den anges till 0,233 ha dvs. 2330 m² och får beteckningen Tåsta 1:12. Det trebyggda huset står troligen kvar och det verkar som att f.d. hemmansägaren Eric Ersson, Sigsta 2, f. 1829 och hans andra hustrun Inga Persdotter Dahlberg f. 1846 flyttar in 1901 efter Brita Persdotter. Erik Ersson får leva till 1912. Änkan Inga Persdotter Dahlberg bor kvar och skaffar 1927 en tjänarinna Beda Juliana Östberg f. 1885, Hassela, som stannar till slutet 1930 när änkan dör.

Per Jonsson med hustrun Brita bor i det övre huset tills hustrun Brita dör jan. 1935 och maken Per mars 1936. Äldsta dottern, förra tjänarinnan Karin Persson f. 1887, tar över stället. Hon får leva till hon blir 76 år, 1963. Karin Perssons dödsbo säljer till Anders och Margareta Persson. Obekant om det är släktingar. Redan två år senare 1965 säljer de gården till Elsa Gustafsson som i sin tur säljer till Erik Folke Staaf 1968. 1971 är det dags för nästa försäljning. Den här gången till Gösta Sundberg med hustru Ingrid Maria. Se vidare tabell till vänster.

Björklunda No1

Tåsta 1:13

Avstyckat från Tåsta sub 1, köpebrev 10 nov 1922

Inflyttat 21 nov. 1924

1922-1930

f. hemmansägaren Axel Sjölander, Hjortsta 4

h. Brita Andersdotter

1930-1936

Helma Olsson "Karl Olsas Helma"

Karl Olsson

2 döttrar f. 1919 resp. 1931

1936-1953

f. hemmansägaren (änkeman) Mikael Emanuel Ljusberg

hushållerska (sambo) Matilda Margareta Andersson

hembiträde (gemensam dotter) Berta Gunborg Andersson

1953-1987

Brita Kristina Strand

1987-1991

Mats Ola Spång o. Mari Elisabet Hedström

1991-1993

Lars-Erik Melin o. Pia Birgitta Mari-Anne Vedenbratt

1993-1997

Nils Sonny Undin o. Karin Lise-Lott Enros

1997-2005

Karin Lise-Lott Enros

2005-2013

Inge Mattias Sundström o. Malin Erika Wahlström

2013-

Inge Mattias Sundström

Tåsta 1:13 idag Högs-Hallsta 6:1

Det är den gula gården öster om fd. Modigs affär. Avstyckades från Tåsta sub 1 nov. 1922 och blev inflyttningsklar nov. 1924.

Det ska ha funnits ytterligare ett grannhus öster därom vilket man kan se av den förfallna stenkällaren. Det tillhörde Hallsta och kallades "Skräddars". Där bodde sockenskräddaren Nils Ersson 1815-1900. Sonen Erik Nilsson f. 1858 fortsatte som skräddare och levde på skräddartorpet som ogift fram till sin död 1937.

Sigsta.

R.N:r 1' = A.

R.N:r 2' = B.

Tåsta.

R.N:r 1² = C.

R.N:r 1³ = D.

R.N:r 2² = E.

R.N:r 2³ = F.

R.N:r 3' = G.

R.N:r 3² = H, af
h = Sigsta s:1

Tåsta 1:7

L2.M2.

Högs-Hallsta 6:1

L2.M2. Hogur 34. II

L2.M2.

Norrsved No 1, Tåsta 1:4

Även kallat Va

Avstyckat från Tåsta sub 1, 1887 före 1885-1935

Husman Olov Larsson
hustru Kristina Persdotter Möller
7 barn

1935-1946

Smidesarbetaren Johan Bergström

1946-1949

Anders Erik o. Anna Britta Sjölander

1949-1955

Hilma Olsson "Karl Olsas Helma"

1955-1968 (endast tomt)

Kristina "Stina" Jonsson, Hägnan

1968-1990

Gustaf Jonsson, Hägnan

1990-1991

Sven-Olof Bergroth (Stinas son)

1991-

Kenneth Johansson, Bergsjö

Norrsved No 1, Tåsta 1:4.

Resterna som finns kvar efter Tåsta 1:4 är en stenkällare som ligger på vänster sida en bit in efter Lintjärnsvägen. Den avstyckades från Tåsta sub 1, 1887 men huset är utmärkt redan på 1885 års lagaskifteskarta så det stod där tidigare. Köpare och trolig tidigare boende i huset var Olof Larsson, husman på Tåsta. Han var född 1850 och blev dräng på Tåsta 1 från 1868. Han gifte sig 1878 med Kristina Persdotter Möller, Bergsjö och de fick 8 barn, 3 söner och 5 döttrar varav 2 var tvillingar. Tre av döttrarna dog innan de var 5 år gamla. Hustrun Kristina dog 1909. Själv levde Olov Larsson kvar på torpet tills han var 85 år, 1935. Av Kristinas bouppteckning kan man se att de hade 2 kor, fastigheten var taxerad till 800 kr och att de hade hela 500 kr på banken. Ägorna var på 7147 m². Till det kom ett jordarrende.

Torpet såldes efter Olof Larssons död till smidesarbetaren Johan Bergström f. 1911. Medflyttande var hans mor Berta Bergström f. 1880, och förre torparen, änkemannen Hans Olof Persson född 1860, död 1941. (Bertas sambo?) .

Anders Erik Sjölander med familj tog vid 1946. Han härstammade från Hjortsta. De hade 3 barn. Familjen flyttade 1949 till Ljusdal. Då tog Hilma och Karl Olsson över. Redan 3 år senare dog Karl men änkan Hilma bodde kvar till våren 1954. I november 1954 brann huset inför en försäljning.

Tomtens värde idag ligger främst i jakträtten.

Referenser:

Sigsta och Tåsta laga skifte 1882-1885
Lagfartshandlingar, Landsarkivet, Härnösand
Riksarkivets husförhörlängder och församlingsböcker
Riksarkivets bouppteckningar och köpehandlingar
Min släkt – Forsa Hög
Lantmäteriet
Sveriges dödsbok 1860-2017
Högs sockens brandstods-kommitté (brandförsäkringar)
Flygfotohistoria omkring 1955
Gävle Museum Byggnadsinventering 1973
Sockenbilder Hög
Äldre personer i Hög.
Jan-Olov Nyström, Hälsinglands museum, texttydningar.
Programvara: Delvis Arkiv Digital
Sammanställt vintern 2021-2022, Göte Bohman
Brickagården, Tåsta 2:8
Eventuella faktafel är mina.

Flammande eldhav i Hög

I kvällsmörkret utgjorde branden i Tåsta i Hög ett lika fascinerande som hemskt skådespel, som syntes vida omkring och lockade till sig ett stort antal ortsbor. Redan efter en timme hade den sammanbyggda mångårds- och logebyggnaden brunnit ned.

**Obebott torp i Tåsta
brann ned på 1 timme
Skador för 15.000 kr**

Hudiksvalls Nyheter 5 november 1954.